# FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT A. TRABUCCHI FREMSAT DEN 23. OKTOBER 1974 [1]

*Høje Ret.*

Det er muligt, at det er i overenstemmelse med logikken i et upersonligt administrativt apparat, men det strider utvivlsomt mod de kriterier, som ligger til grund for det sociale sikringssystem, at et forsikringsselskab efter mere end 12 år anmoder om tilbagebetaling af en invaliditetsydelse, som en arbejdstager har fået lovligt udbetalt uden noget forbehold. I vort tilfælde drejer det søgsmål om tilbagesøgning, som er indledt mod forsikringstageren, sig om en invaliditetsydelse, som sidstnævnte har oppebåret for perioden fra den 1. januar til den 31. oktober 1959 fra en forsikringsinstitution i en anden medlemsstat i henhold til et almindeligt invalideforsikringssystem, som den pågældende har kunnet falde ind under på grund af sin virksomhed som arbejdstager i denne anden stat.

Da Tribunal du Travail, Mons, er i tvivl om, hvorvidt den i fællesskabsretten gældende forældelsesfrist skal anvendes på det søgsmål om tilbagesøgning, som den belgiske forsikringsinstitution har indledt, anmoder den Domstolen om en nærmere udredning af dette emne. Imidlertid er spørgsmålet om forældelsen logisk afhængigt af, om der, efter at fællesskabsforordningerne vedrørende vandrende arbejdstagere er trådt i kraft, består en ret for forsikringsinstitutionerne til ved beregningen af invaliditetsydelserne at tage hensyn til de analoge ydelser, som den pågældende har modtaget på basis af lovgivningen i en anden stat. Indledningsvis rejser der sig således et spørgsmål om fortolkning af forordning nr. 3's artikler 27 og 28.

I så henseende må det nævnes, at retten til ydelsen på grundlag af den belgiske lov, som er af type A, er blevet opnået af den pågældende, uden at det har været nødvendigt at sammenlægge de perioder, der er tilbagelagt under andre lovgivninger. Dette faktiske moment er ikke på nogen måde påvirket af den omstændighed, at den belgiske forsikringsinstitution før fællesskabsforordningernes ikrafttræden på grundlag af gældende overenskomster mellem Belgien og Forbundesrepublikken har kunnet opnå tilbagebetaling fra den tyske forsikringsinstitution af en del af de ydelser, den har udbetalt til arbejdstageren som følge af hans uarbejdsdygtighed, der indtrådte den 9. januar 1953. Fra og med den 1. januar 1959, ikrafttrædelsesdatoen for de fællesskabsforordninger, som samordner de nationale forsikringslovgivninger til fordel for de arbejdstagere, som successivt har været tilsluttet forskellige nationale forsikringsordninger inden for Fællesskabet, har den tyske forsikringsinstitution udbetalt sin ydelse direkte til arbejdstageren. Det har den gjort indtil den 31. oktober 1959. På denne dato mistede den pågældende sin egenskab af flygtning undergivet FNs specielle statut, hvilken egenskab i henhold til artikel 4, stk. 1 sammenholdt med artikel 1, litra j i forordning nr. 3, havde givet ham ret til at nyde godt af den pågældende fællesskabsordning. Den belgiske forsikringsinstitutions krav om tilbagebetaling sigter på dette korte tidsrum.

I sin dom af 6. december 1973 i sag nr. 140/73 (Mancuso) har Domstolen kendt for ret: »Analog anvendelse af artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3 på de tilfælde, der er omhandlet i artikel 26, stk. 1, indebærer, at forholdsmæssig beregning af ydelserne kun kan finde sted, hvis det forud har været nødvendigt for at opnå ret til pension at sammenlægge de perioder, som er tilbagelagt under forskellige medlemsstaters lovgivning« (Sml. 1973,

1 — Oversat fra italiensk.

s. 1457). Dette princip er ikke blevet anfægtet her, selv om det har afgørende indflydelse på udfaldet af den foreliggende sag.

Da der ikke i den gældende belgiske ordning findes nogen betingelse om, at der skal ske sammenlægning, for at man kan få ret til invaliditetsydelsen, kan den belgiske forsikringsinstitution ikke hævde, at invaliditetsydelsernes byrde efter den nævnte forordnings ikrafttræden skulle deles med den tyske forsikringsinstitution *pro rata temporis* på grundlag af artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3, og den belgiske institution kunne altså ikke ved opgørelsen af sin egen forpligtelse tage hensyn til de invaliditetsydelser, som den tyske institution havde udbetalt til den pågældende; den kunne således ikke støtte sig på artikel 34, stk. 3 i Rådets forordning nr. 4 om tilbagebetaling af forskud for at opnå godtgørelse af et beløb svarende til det, som arbejdstageren legalt havde opnået i kraft af de rettigheder, som den tyske forsikringsordning havde anerkendt i hans tilfælde.

Institutionen er imidlertid kun afskåret herfra, for så vidt angår muligheden for forholdsmæssig beregning på grundlag af artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3, og hindrer på ingen måde medlemsstaternes adgang til i henhold til bestemmelsen i forordning nr. 3, artikel 11 at iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at en uberettiget sammenlægning af invaliditetsydelser vedrørende et enkelt tilfælde af uarbejdsdygtighed.

Denne adgang er udtrykkelig anerkendt i den omtalte dom i sag nr. 140/73 omend på betingelse af, at det drejer sig om ydelser, »som er opnået uden for de i artiklerne 27 og 28 nævnte tilfælde«.

Hvor vidt rækker den begrænsning, Domstolen her har angivet. Det er klart, at den kun omhandler de stater, hvor man ved udbetaling af ydelserne til forsikringstageren skal medregne de forsikringsperioder, der er tilbagelagt i andre medlemsstater, og altså ikke de stater, i hvilke rettigheden og beregningen af ydelserne ikke kræver en sådan sammenlægning, således som det navnlig er tilfældet i de stater, der har en forsikringslovgivning af type A. Som følge heraf kan de stater, hvis lovgivninger ikke tager hensyn til varigheden af forsikringsperioderne, drage konsekvenserne af de forsikringsydelser, som forsikringstageren har modtaget på grundlag af andre lovgivninger vedrørende det samme tilfælde af uarbejdsdygtighed, og derfor kan de eventuelt kræve tilbagebetaling fra modtagerne ved at støtte sig på den almindelige retsgrundsætning *»ne bis in idem«*.

Det påhviler således dommeren i hovedsagen at konstatere, om tilbagebetalingen af en invaliditetsydelse er nødvendig, ikke som følge af en ny beregning udført af den belgiske forsikringsinstitution på grund af en uantagelig forholdsmæssig beregning af dens del af ydelsen i henhold til artiklerne 27 og 28 i forordning nr. 3, men ganske enkelt i kraft af en intern regel, som sigter på at undgå sammenlægning af ydelser vedrørende en enkelt forsikringssituation, stadigvæk i overensstemmelse med de principper og kriterier, som er blevet klarlagt i de domme fra Domstolen, som vi har henvist til.

I det første tilfælde rejser spørgsmålet om forældelse sig overhovedet ikke, hvorimod det i det andet tilfælde, hvor retten til tilbagebetalingen udelukkende støttes på national ret og ikke på artikel 34, stk. 3 i Rådets forordning nr. 4, synes sikkert, at national ret også finder anvendelse på spørgsmålet om forældelse.